सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन

जलस्वराज्य II

सुधारणा सहाय्य व प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

पत्र क्र. जस्वप्र-०२१६/प्र.क्र.१३/IT/पापु-११ **दि. ०२/०१/२०१९**

प्रति,
मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हा परिषद- पुणे, सातारा, कोल्हापूर, सांगली, सोलापूर, रायगड, रत्नागिरी, ठाणे, पालघर, सिधुदुर्ग, औरंगाबाद, बीड, परभणी, जालना, नांदेड, उस्मानाबाद,हिंगोली, लातूर, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, अहमदनगर, जळगाव, अमरावती, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ, वाशिम, नागपूर, चंद्रपूर, वर्धा, गोंदिया, भंडारा, गडचिरोली.

विषय : पाणी पुरवठा व स्वच्छता क्षेत्रासाठी नि: शुल्क दूरध्वनी मदतसेवा प्रणाली सुरू करण्याबाबत.

जलस्वराज्य-२ कार्यक्रमांतर्गत कार्यक्रम कृती आराखडा (PAP-१) नुसार पाणी पुरवठा व स्वच्छता क्षेत्रांतर्गत तक्रार निवारण व्यवस्थापन प्रणाली अधिक कार्यक्षम करण्यासाठी व महाराष्ट्रातील ग्रामीण भागातील नागरिकांच्या पाणी व स्वच्छता विषयक समस्यांचे निवारण करण्यासाठी नि: शुल्क दूरध्वनी मदतसेवा प्रणाली कार्यान्वित करणे प्रस्तावित आहे. त्यानुषंगाने राज्यस्तरावर सिटीझन कॉनटॅक्ट सेंटर (Citizen Contact Centre) सुरू करण्यात येणार आहे.

०२. ग्रामीण भागातील नागरिकाला पाणी व स्वच्छताविषयक सेवांबाबत जर काही तक्रार करावयाची असल्यास, सदर नागरिक राज्यस्तरावरील निवडण्यात आलेल्या संबधित सिटीझन कॉनटॅक्ट सेंटरला (Citizen Contact Centre) संपर्क साधेल व आपली तक्रार नोंदवेल. सिटीझन कॉनटॅक्ट सेंटरच्या (Citizen Contact Centre) माध्यमातून सदर तक्रारदाराचे नाव, गाव, पत्ता, तक्रारीचा विषय, तक्रारीचे स्वरूप व इतर सविस्तर माहिती घेण्यात येईल. सदर माहिती संनियंत्रण व मूल्यमापन प्रणालीतील Register Grievance या मोड्यूल मध्ये भरण्यात येईल. तक्रार प्राप्त झाल्यावर सदर तक्रारीचा क्रमांक तक्रारदाराला एस.एम.एस. व ई-मेल द्वारे पाठविला जाईल. त्यानंतर तक्रारदार ज्या जिल्ह्याचा असेल, त्या संबधित जिल्ह्याला तक्रारीबाबत पुढील कार्यवाही विहित कालावधीत करण्याच्या अनुषंगाने संबधित जिल्हा स्तरावरील अधिका-याकडे Web Based संनियंत्रण व मूल्यमापन प्रणालीच्या माध्यमातून तक्रार पाठविली जाईल. सदर तक्रारीचे निवारण संबधित कर्मचारी / अधिका-याला सहपत्रित केलेल्या प्रपत्रानुसार निश्चित कालावधीत पूर्ण करणे आवश्यक राहील. जर सदर तक्रारीचे निवारण संबधित कर्मचारी / अधिका-याने दिलेल्या वेळेत केले

नाही तर, सदर तक्रार जिल्हा स्तरावरील संबधित वरिष्ठ अधिका-याकडे पाठविण्यात येईल. ही कार्यप्रणाली सदर तक्रारीचे निवारण पूर्ण होईपर्यंत अवलंबिली जाईल.

०३. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागांतर्गत सिटीझन कॉनटॅक्ट सेंटर (Citizen Contact Centre) व नि: शुल्क दूरध्वनी क्रमांक सुरू होईपर्यंत तात्पुरत्या स्वरुपात **022-4029-3003** या सशुल्क दूरध्वनी क्रमांकावर ग्रामीण भागातील नागरिकांना पाणी व स्वच्छताविषयक सेवांबाबत तक्रार नोंदविता येऊ शकेल. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागांतर्गत सुरू करण्यात येत असलेल्या पाणी व स्वच्छताविषयक तक्रार निवारण व्यवस्थापन प्रणाली व नि: शुल्क दूरध्वनी क्रमांकाबाबत उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) जिल्हा पाणी व स्वच्छता मिशन कक्ष, जिल्हा परिषद यांच्या माध्यमातून ग्रामपंचायत स्तरावर प्रसिद्धी करण्यासाठी परिपत्रक पाठविण्यात यावे. तसेच ग्रामपंचायत कार्यालयात ठळकपणे दिसेल अशी माहिती व नि: शुल्क दूरध्वनी क्रमांक दर्शविण्यात यावा. पाणी व स्वच्छता विषयक तक्रार निवारण व्यवस्थापन प्रणालीअंतर्गत जास्तीत जास्त ग्रामस्थांना माहिती होण्यासाठी २६ जानेवारी २०१९ च्या ग्रामसभेमध्ये सविस्तर माहिती देण्यात यावी. सहपत्रित केलेल्या प्रपत्रानुसार संबधित सर्व कार्यालयांना सदर प्रणालीबाबत व तक्रारी संबंधित निवारण करावयाचा कालावधी (दिवस) याबाबत आपल्या स्तरावरून सूचित करण्यात यावे. तसेच ग्रामीण भागातील नागरिकांना पाणी व स्वच्छताविषयक सेवा तत्पर उपलब्ध होतील याबाबत दक्षता घेण्यात यावी, ही विनंती.

(देवेन्द्र भांडगे)
प्रकल्प व्यवस्थापक

प्रत माहितीस्तव:

१) मा. अपर मुख्य सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे वरिष्ठ स्विय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
२) उप सचिव तथा प्रकल्प संचालक, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे वरिष्ठ स्विय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
३) सदस्य सचिव महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, एक्सप्रेस टावर, नरीमन पॉइंट मुंबई.
४) संचालक भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, भूजल भवन, पुणे.
५) संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था, सी. बी. डी. बेलापुर, नवी मुंबई.

प्रत माहितीसाठी व उचित कार्यवाहीसाठी :

१) उपआयुक्त विकास, विभागीय आयुक्त कार्यालय, पुणे, कोकण, अमरावती, औरंगाबाद, नाशिक, नागपूर.
२) मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, प्रादेशिक विभाग, नाशिक, कोकण, नागपूर, अमरावती, औरंगाबाद, पुणे.
३) अधिक्षक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण मंडळ, नागपूर, चंद्रपूर, औरंगाबाद, नांदेड, अमरावती, अकोला, पुणे, सांगली, नाशिक, पनवेल, ठाणे, अहमदनगर.

४) संचालक, मीत्रा, नाशिक रोड, आयएसपी कॉलनी, विभागीय आयुक्त कार्यालयाजवळ, नाशिक.

५) उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता), जिल्हा परिषद - पुणे, सातारा, कोल्हापूर, सांगली, सोलापूर, रायगड, रत्नागिरी, ठाणे, पालघर, सिधुदुर्ग, औरंगाबाद, बीड, परभणी, जालना, नांदेड, उस्मानाबाद,हिंगोली, लातूर, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, अहमदनगर, जळगाव, अमरावती, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ, वाशिम, नागपूर,चंद्रपूर, वर्धा, गोंदिया, भंडारा, गडचिरोली.

६) कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण विभाग, पुणे-१, पुणे-२, सातारा, कराड, कोल्हापूर, सांगली, सोलापूर, माणगाव, रत्नागिरी, ठाणे, पालघर, सिधुदुर्ग, औरंगाबाद, बीड, परभणी, जालना, नांदेड, उस्मानाबाद,हिंगोली, लातूर, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, अहमदनगर, संगमनेर, जळगाव, अमरावती, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ, वाशिम, नागपूर,चंद्रपूर, वर्धा, गोंदिया, भंडारा, गडचिरोली, नागपूर जलव्यवस्थापन, पनवेल जलव्यवस्थापन, अंबरनाथ जलव्यवस्थापन, विरार जलव्यवस्थापन, अमरावती जलव्यवस्थापन, नाशिक जलव्यवस्थापन.

७) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा, जिल्हा परिषद- पुणे, सातारा, कोल्हापूर, सांगली, सोलापूर, रायगड, रत्नागिरी, ठाणे, पालघर, सिधुदुर्ग, औरंगाबाद, बीड, परभणी, जालना, नांदेड, उस्मानाबाद,हिंगोली, लातूर, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, अहमदनगर, जळगाव, अमरावती, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ, वाशिम, नागपूर,चंद्रपूर, वर्धा, गोंदिया, भंडारा, गडचिरोली.

८) वरिष्ठ भूवैज्ञानिक,भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, जिल्हा - पुणे, सातारा, कोल्हापूर, सांगली, सोलापूर, रायगड, रत्नागिरी, ठाणे, पालघर, सिधुदुर्ग, औरंगाबाद, बीड, परभणी, जालना, नांदेड, उस्मानाबाद,हिंगोली, लातूर, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, अहमदनगर, जळगाव, अमरावती, अकोला, बुलढाणा, यवतमाळ, वाशिम, नागपूर,चंद्रपूर, वर्धा, गोंदिया, भंडारा, गडचिरोली.

९) सोस्वा ट्रेनिंग व प्रमोशन इन्स्टिट्यूट ,(स्टापी)पुणे, सहाय्यकारी संस्था, जिल्हा पुणे, सातारा.

१०) सेवा संस्था, सहाय्यकारी संस्था, जिल्हा रायगड.

११) गोपुरी आश्रम, सहाय्यकारी संस्था, जिल्हा रत्नागिरी.

१२) अखिल भारतीय स्थानिक स्वराज संस्था, सहाय्यकारी संस्था, जिल्हा अहमदनगर, औरंगाबाद.

१३) संस्कार वाहिनी ग्राम विकास शिक्षण संस्था, सहाय्यकारी संस्था, जिल्हा अमरावती, बुलढाणा.

१४) महाराष्ट्र गांधी स्मारक निधी, सहाय्यकारी संस्था, जिल्हा नागपूर, नांदेड.

१५) प्रगती बहुउद्देशीय संस्था, सहाय्यकारी संस्था, जिल्हा चंद्रपूर, जळगाव.

तक्रार निवारण व्यवस्थापन प्रणाली संदर्भातील तक्रारीचे स्वरुप व तक्रार निवारणासाठी लागणारा कालावधी

पाणी पुरवठा विषयक समस्यांबाबत :

अ. क्र.	तक्रारींचे स्वरुप	तक्रारीचा विषय	तपशील	कामाचे टप्पे	तक्रार नोंद करावयाचा कालावधी (दिवस)	तक्रार निवारणासाठी						
						ग्रा.पं स्तर		तालुका स्तर		जिल्हा स्तर		लागणारा एकुण कालावधी
						जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	
१	पाणी गुणवत्ता	तपासणी विषयक	या घटकांतर्गत दूषित पाणी पुरवठा, पाणी नमुने तपासणी, पाणी शुद्धीकरण, जैविक व रासायनिक दूषके, पाण्यात सांडपाणी मिसळणे, विहिरीत कचरा साठणे या पाणी गुणवत्ताविषयक बाबी समाविष्ट आहेत.	-----	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	३	उप अभियंता, ग्रापापु. पं.स. तालुका वैद्यकीय अधिकारी	२	कार्यकारी अभियंता ग्रापापु. जि.प. जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि.प.	२	७
		दुरुस्ती विषयक	पाणी पुरवठा योजना नादुरुस्त झाल्याने पाणी दूषित होणे या बाबींचा समावेश होतो.	पाणी पुरवठा योजनेचे काम सुरु असताना	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	७	गट विकास अधिकारी, पं.स. उप अभियंता ग्रापापु. पं.स.	२	उप मुकाअ (पावस्व), जि.प. कार्यकारी अभियंता जि.प	२	११
				पाणी पुरवठा योजनेचे काम पूर्ण झाल्यावर	१		३०		२		२	३४
१	पाणी गुणवत्ता	इतर	वरील दोन्ही मुद्यांव्यतिरिक्त सर्व पाणी गुणवत्ताविषयक तक्रारी समाविष्ट होतील	-----	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	३	गट विकास अधिकारी, पं.स. उप अभियंता ग्रापापु. पं.स.	२	उप मुकाअ (पावस्व), जि.प. कार्यकारी अभियंता जि.प	२	७

पाणी पुरवठा विषयक समस्यांबाबत :

अ. क्र.	तक्रारीचे स्वरुप	तक्रारीचा विषय	तपशील	कामाचे टप्पे	तक्रार नोंद करावयाचा कालावधी (दिवस)	तक्रार निवारणासाठी						
						ग्रा.पं स्तर		तालुका स्तर		जिल्हा स्तर		लागणारा एकुण कालावधी
						जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	
२	साहित्य गुणवत्ता	दर्जा विषयक	योजनेअंतर्गत वापरण्यात येणाऱ्या साहित्याचा दर्जा या बाबी अंतर्भूत आहेत.	-----	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	२०	उप अभियंता, मजीप्रा उप अभियंता ग्रापापु. पं.स. सहा. भूवैज्ञानिक	५	कार्यकारी अभियंता मजीप्रा कार्यकारी अभियंता, ग्रापापु. जि.प. वरिष्ठ भूवैज्ञानिक भूसर्वेयं	५	३०
३	पाणी पुरवठा मिटर	दर्जा विषयक	योजनेमध्ये बसविलेल्या पाणी मीटरच्या दर्जाविषयक बाबी अंतर्भूत होतील.	-----	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	३	उप अभियंता, ग्रापापु. पं.स. उप अभियंता मजीप्रा	२	कार्यकारी अभियंता मजीप्रा कार्यकारी अभियंता ग्रापापु जि.प.	२	७
		बीला विषयक	घरगुती, व्यावसायिक, औद्योगिक संस्था स्तरीय पाणी बिलांचा समावेश आहे.	-----	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	३	उप अभियंता, ग्रापापु. पं.स. उप अभियंता मजीप्रा	२	कार्यकारी अभियंता मजीप्रा कार्यकारी अभियंता ग्रापापु जि.प.	२	७
		देखभाल दुरुस्ती विषयक	पाणी मीटरच्या देखभाल व दुरुस्तीविषयक बाबी समाविष्ट आहेत.	-----	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	१०	उप अभियंता, ग्रापापु. पं.स. उप अभियंता मजीप्रा	३	कार्यकारी अभियंता मजीप्रा कार्यकारी अभियंता ग्रापापु जि.प.	२	१५

पाणी पुरवठा विषयक समस्यांबाबत :

अ. क्र.	तक्रारीचे स्वरूप	तक्रारीचा विषय	तपशील	कामाचे टप्पे	तक्रार नोंद करावयाचा कालावधी (दिवस)	तक्रार निवारणासाठी						
						प्रा.पं स्तर		तालुका स्तर		जिल्हा स्तर		लागणारा एकूण कालावधी
						जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	
३	पाणी पुरवठा मिटर	इतर	पाणी पुरवठा मीटर संदर्भातील दर्जा, वॉल व देखभाल दुरुस्ती व्यतिरिक्त सर्व बाबी या इतर घटकात येतील.	----	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	३	उप अभियंता, ग्रापापु, पं.स. उप अभियंता मजीप्रा	२	कार्यकारी अभियंता मजीप्रा कार्यकारी अभियंता ग्रापापु जि.प.	२	७
४	नळ जोडणी	दर्जा विषयक	योजनेअंतर्गत वापरण्यात येणाऱ्या नळांचा दर्जा या बाबींचा समावेश होईल.	----	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	३	उप अभियंता, ग्रापापु, पं.स. उप अभियंता मजीप्रा	२	कार्यकारी अभियंता मजीप्रा कार्यकारी अभियंता ग्रापापु जि.प.	२	७
		देखभाल दुरुस्ती विषयक	नळ जोडणी संदर्भातील देखभाल व दुरुस्ती विषयक बाबींचा समावेश आहे.	----	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	३	उप अभियंता, ग्रापापु, पं.स. उप अभियंता मजीप्रा	२	कार्यकारी अभियंता मजीप्रा कार्यकारी अभियंता ग्रापापु जि.प.	२	७
४	नळ जोडणी	इतर	वरील दोन्हा व्यतिरिक्त सर्व नळ जोडणी विषयक तक्रारी समाविष्ट होतील	पाणी पुरवठा संबंधीचे काम सुरु असताना	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	३	उप अभियंता, ग्रापापु, पं.स. उप अभियंता मजीप्रा	२	कार्यकारी अभियंता मजीप्रा कार्यकारी अभियंता ग्रापापु जि.प.	२	७
				पाणी पुरवठा संबंधीचे काम पूर्ण झाल्यावर	१		७		२		२	११

पाणी पुरवठा विषयक समस्यांबाबत :

अ. क्र.	तक्रारीचे स्वरुप	तक्रारीचा विषय	तपशील	कामाचे टप्पे	तक्रार नोंद करावयाचा कालावधी (दिवस)	तक्रार निवारणासाठी						
						ग्रा.पं स्तर		तालुका स्तर		जिल्हा स्तर		लागणारा एकुण कालावधी
						जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	
५	पाणी पुरवठा साधनांबावत	देखभाल दुरुस्ती विषयक	योजनअंतर्गत पाइपलाइन फुटण, उर्ध्ववाहीनी मधील गळती, मोटर नादुरुस्ती, विद्युत उपकरण संचामधील बिघाड या देखभाल दुरुस्ती विषयक संबंधातील तक्रारी समाविष्ट होतील.	-----	१	ग्रामसेवक / ग्रा.वि.अ.	१०	उप अभियंता, ग्रापापु, पं.स. / उप अभियंता मजीप्रा	३	कार्यकारी अभियंता मजीप्रा / कार्यकारी अभियंता ग्रापापु जि.प	२	१५
५	पाणी पुरवठा साधनांबावत	इतर	पाणी पुरवठा साधनांविषयक देखभाल दुरुस्ती सोडून बाबी समाविष्ट होतील.	-----	१	ग्रामसेवक / ग्रा.वि.अ.	३	उप अभियंता, ग्रापापु, पं.स. / उप अभियंता मजीप्रा	२	कार्यकारी अभियंता मजीप्रा / कार्यकारी अभियंता ग्रापापु जि.प.	२	७
६	पाणी पुरवठा वितरण व्यवस्था	सेवा विषयक	पाणी पुरवठा वितरण व्यवस्थे संदर्भातील सेवा विषयक जसे की अनियमित पाणी पुरवठा, कमी दाबाने पाणी पुरवठा, अवेळी पाणी पुरवठा, पाण्याची चोरी, असमान पाणी पुरवठा या बाबींचा समावेश होईल.	-----	१	ग्रामसेवक / ग्रा.वि.अ.	३	उप अभियंता, ग्रापापु, पं.स. / उप अभियंता मजीप्रा	२	कार्यकारी अभियंता मजीप्रा / कार्यकारी अभियंता ग्रापापु जि.प.	२	७
		इतर	पाणी पुरवठा वितरण व्यवस्थे संदर्भातील सेवा विषयक बाबी सोडून सर्व बाबी समाविष्ट होतील.	-----	१	ग्रामसेवक / ग्रा.वि.अ.	३	उप अभियंता, ग्रापापु, पं.स. / उप अभियंता मजीप्रा	२	कार्यकारी अभियंता मजीप्रा / कार्यकारी अभियंता ग्रापापु जि.प.	२	७

पाणी पुरवठा विषयक समस्यांबाबत :

अ. क्र.	तक्रारींचे स्वरुप	तक्रारींचा विषय	तपशील	कामाचे टप्पे	तक्रार नोंद करावयाचा कालावधी (दिवस)	तक्रार निवारणासाठी						
						ग्रा.पं स्तर		तालुका स्तर		जिल्हा स्तर		लागणारा एकूण कालावधी
						जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	
७	पाणीपट्टी	सेवा विषयक	पाणी पट्टी वसुली संदर्भातील बाबी समाविष्ट होतील.	-----	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	३	गट विकास अधिकारी, पं.स.	२	उप मुकाअ (पावस्व), जि.प	२	७
८	पाणी पुरवठा योजनेविषयक	माहिती विषयक व प्रगती विषयक	पाणी पुरवठा योजनेतील समाविष्ट घटक, कामाची प्रगती, कंत्राटदार, उद्‌भव व परिसराची साफसफाई या बाबी समाविष्ट होतील	-----	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	३	उप अभियंता, ग्रापापु, पं.स. / उप अभियंता मजीप्रा / सहा. भुवैज्ञानिक, भुसर्वयं / गट विकास अधिकारी, पं.स.	२	कार्यकारी अभियंता ग्रापापु जि.प. / कार्यकारी अभियंता मजीप्रा / वरिष्ट भुवैज्ञानिक, भुसर्वयं / उप मुकाअ (पावस्व), जि.प.	२	७

स्वच्छता विषयक समस्यांबाबत :

अ. क्र.	तक्रारींचे स्वरुप	तक्रारींचा विषय	तपशील	कामाचे टप्पे	तक्रार नोंद करावयाचा कालावधी (दिवस)	तक्रार निवारणासाठी						
						ग्रा.पं स्तर		तालुका स्तर		जिल्हा स्तर		लागणारा एकूण कालावधी
						जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	
१	शौचालय बांधकाम	लाभार्थी यादी व अनुदान विषयक	पात्र लाभार्थी यादी व शौचालयाचे अनुदान विषयक तक्रारी समाविष्ट होतील.	----	१	ग्रामसेवक ग्रा.वि.अ.	२	गट विकास अधिकारी पं.स	२	उप मुकाअ (पावस्व), जि.प	२	६

स्वच्छता विषयक समस्यांबाबत :

अ. क्र.	तक्रारीचे स्वरुप	तक्रारीचा विषय	तपशील	कामाचे टप्पे	तक्रार नोंद करावयाचा कालावधी (दिवस)	तक्रार निवारणासाठी						
						ग्रा.पं स्तर		तालुका स्तर		जिल्हा स्तर		लागणारा एकूण कालावधी
						जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	जबाबदार अधिकारी	लागणारा कालावधी	
२	सार्वजनिक शौचालय	साहित्य देखभाल व दुरुस्ती विषयक	शौचालयाची साफसफाई, शौचालयाची नादुरुस्ती, शौचालयातील आवश्यक साहित्य व अनुषंगिक व्यवस्था या संदर्भात तक्रारी समाविष्ट होतील.	----	१	ग्रामसेवक / ग्रा.वि.अ.	३	गट विकास अधिकारी पं.स	२	उप मुका अ (पाव स्व), जि.प	२	७
३	हागणदारी बाबत	रोगराई विषयक	उघड्यावर शौचाला बसल्यामुळे ग्रामपंचायतीत रोगराई विषयक समस्यांबाबत तक्रारी समाविष्ट होतील.	----	१	ग्रामसेवक / ग्रा.वि.अ.	१०	गट विकास अधिकारी पं.स	३	उप मुका अ (पाव स्व), जि.प	२	१५
४	सार्वजनिक साफसफाई	घन कचरा व्यवस्थापन विषयक	ओला व सुका कचरा व्यवस्थापन, कचराकुंडी, घंटागाडी या बाबींचा समावेश आहे.	----	१	ग्रामसेवक / ग्रा.वि.अ.	३	गट विकास अधिकारी पं.स	२	उप मुका अ (पाव स्व), जि.प	२	७
		सांडपाणी व्यवस्थापन विषयक	गटारी तुंबणे, सांडपाण्याचा निचरा न होणे या सांडपाणी व्यवस्थापन विषयक बाबींचा समावेश आहे.	----	१	ग्रामसेवक / ग्रा.वि.अ.	१०	गट विकास अधिकारी पं.स	३	उप मुका अ (पाव स्व), जि.प	२	१५